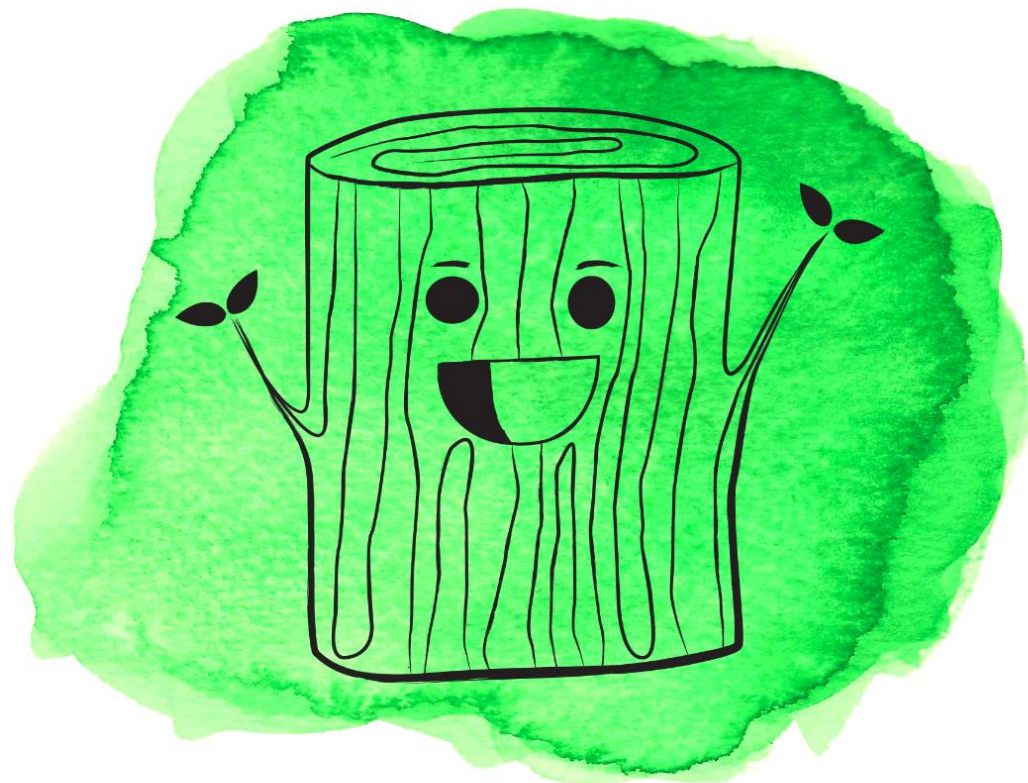

VESLEFRIKK
BARNEHAGE

NATURSTUBBEN

KROPP BEVEGELSE OG
HELSE

NATURSTUBBEN

ER EN BESKRIVELSE AV VÅRT HOVEDSATSINGSOMRÅDE. ALLE VÅRE
AKTIVITETER STYRES UT I VÅR HOVEDSATSING PÅ NATUR, HELSE OG MILJØ

NATUR, MILJØ OG
TEKNIKK

NÆRMILJØ OG
SAMFUNN

INNLEDNING

Våren 2014 gikk startskuddet for prosjektet «naturen som leke og læringsarena» i Veslefrikk. Utgangspunktet var å i større grad benytte seg av våre nærområder og hvilket innhold vi skulle ha i dette tilbudet. Dette har resultert i en plan for natur, helse og miljø. Med denne planen ønsker vi å beskrive hvordan og hvorfor vi vektlegger å være mye ute. Derfor har vi satt oss opp mål og metoder som vi ønsker å fokusere på, da ut i fra modning og alder. Vi har valgt å lage en plan som er progresjonsbasert, på denne måten får vi tilrettelagt aktiviteter i forhold til alder. Når vi er på tur er barna inndelt etter alder, i løpet av en 5 års periode vil alle barna ha fått utfordringer og opplevelser tilpasset alder og modning.

Vi ønsker også å ta vare på våre rike tur tradisjoner. Det å gå på tur har alltid hatt en stor plass i de norske folks liv, denne tradisjonen ønsker vi å videreføre. Vi bruker i all hovedsak nærmiljøet vårt, her ha alle gruppene sin faste tursteder. På disse faste turstedene får ofte barna sin faste favoritt aktivitet, barna kan på denne måten fortsette med samme aktiviteten når de kommer tilbake. Barns lek i naturen er preget av kreativitet, utfoldelse, mestringsfølelse og færre konflikter.

Våre holdninger er spesielt viktig i dette arbeidet. Det betyr at vi som rollemodeller må gi barna utfordringer, opplyse og inspirere barna til utfoldelse og lek er avgjørende for kvaliteten av det pedagogiske arbeidet.

Dette dokumentet er et arbeidsverktøy for oss og en beskrivelse av hva dere foreldre kan forvente at vi tilbyr barna innen natur, helse og miljø.

«GJENNOM ARBEID MED KROPP, BEVEGELSE OG HELSE SKAL
BARNEHAGEN BIDRA TIL AT BARNA FÅR GODE ERFARINGER MED
FRILUFTSLIV OG UTELIV TIL ULIKE ÅRSTIDER»

(Kapitel 3.2, rammeplan for barnehage)

NATURSTUBBEN

HVA SIER RAMMEPLAN OM NATUR, HELSE OG MILJØ

NATUR MILJØ OG TEKNIKK

Rammeplan for barnehage er en rettesnor for hvordan vi skal jobbe med de forskjellige fagområdene. Under fagområdet natur, miljø og teknikk står følgende:

Fagområdet skal bidra til at barn blir kjent med og får forståelse for planter og dyr, landskap, årstider og vær. Det er et mål at barn skal få en begynnende forståelse for av betydningen bærekraftig utvikling. I dette inngår kjærlighet til naturen, forståelse for samspillet i naturen og mellom menneske og naturen.

Gjennomarbeid med natur, miljø og teknikk skal barnehagen bidra til at barna:

- Opplever naturen og undring over naturens mangfoldighet
- Opplever glede ved å ferdes i naturen og får grunnleggende innsikt i natur, miljøvern og samspillet i naturen
- Får erfaringer med og kunnskaper om dyr og vekster og deres gjensidige avhengighet og betydning for matproduksjon
- Lærer å iakttå, undre seg, eksperimentere, systematisere, beskrive og samtale om fenomener i den fysiske verdenen

- Erfarer hvordan teknikk kan brukes i leken og hverdagslivet.

(s. 42 og 43 , kapitel 3.4, Rammeplan for barnehage)

KROPP, BEVEGELSE OG HELSE

Under fagområdet, kropp bevegelse og helse står det: I løpet av småbarnsalderen tilegner barna seg grunnleggende motoriske ferdigheter, kroppsbeherskelse, fysiske egenskaper, vaner og innsikt i hvordan de kan ivareta helse og livskvalitet. Variert fysisk aktivitet både inne og ute er av stor betydning for utvikling av motoriske ferdigheter og kroppsbeherskelse, Aktiv bruk av natur og nærmiljø gir mange muligheter

Gjennom arbeid med kropp bevegelse og helse skal barnehagen bidra til at barna:

- Får en positiv selvoppfatning gjennom kroppslig mestring
- Skaffer seg gode erfaringer med varierte og allsidige bevegelser og utfordringer
- Videreutvikler sin kroppsbeherskelse, grovmotorikk og finmotorikk, rytme og motorisk følsomhet

NATURSTUBBEN

HVA SIER RAMMEPLAN OM NATUR, HELSE OG MILJØ

- Får gode erfaringer med friluftsliv og uteliv til ulike årstider
- Utvikler glede ved å bruke naturen til utforskning og kroppslige utfordringer og får en forståelse av hvordan en bruker og samtidig tar vare på miljøet og naturen
- Utvikler forståelse og respekt for egen og andres kropp og for at alle er forskjellige
- Får kunnskap om menneskekroppen og forståelse for betydningen av gode vaner og sunt kosthold

(s. 41 og 42, kapittel 3.2, Rammeplan for barnehage)

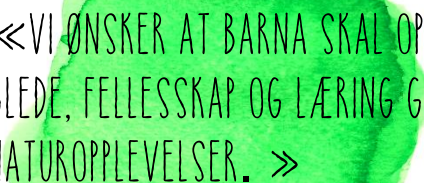
NÆRMILJØ OG SAMFUNN

Fagområdet nærmiljø og samfunn blir for oss er en naturlig forlengelse av de to foregående fagområdene, der står det: Barnehagen skal bidra til at barn møter verden utenfor familien med tillit og nysgjerrighet. Den skal legge vekt på å styrke kunnskap om tilknytning til lokalsamfunnet, natur, kunst og kultur, arbeidsliv, tradisjoner og levesett. Barn skal medvirke i å utforske og oppdage nærmiljøet sitt.

Gjennom arbeid med nærmiljø og samfunn skal barnehagen bidra til at barna:

- Utvikler tillit til deltakelse i og påvirkning av felleskapet
- Erfarer at alle mennesker, uansett alder og forutsetninger, inngår i og bidrar til barnehagens felleskap
- Opplever at det tas like mye hensyn til gutter som jenter
- Blir kjent med historiske endringer i lokalmiljø og samfunn

(s. 47, kapittel 3.6, Rammeplan for barnehage).

«VI ØNSKER AT BARNA SKAL OPPLEVE
GLEDE, FELLESKAP OG LÆRING GJENNOM
NATUROPPLEVELSER. »

NATURSTUBBEN

HVORFOR SKAL BARNA VÆRE UTE I NATUREN?

Vi ser på det å være ute på tur og i naturen som en verdi i seg selv. I dagens samfunn er det stadig en større tendens til at barna deltar i voksenstyrte fritidsaktiviteter. Barna «vokser» ikke inn i naturen lengre. Som en motvekt til dette ønsker vi at barna skal få oppleve mestring og utfordringer i vårt nærmiljø. Det er mange grunner til at vi ønsker å tilby dette. Det å ferdes i ulendt terreng fra tidlig alder fører med seg mange positive egenskaper

Bedre motorikk og balanse

Når barna får tilgang til naturen bruker de den på sin egen måte i forhold til sitt eget utviklingsstadiet. I naturen er det utfordringer for alle nivå og aldrer. Her behøver ikke vi voksne å tilrettelegge for at barna skal få utfordringer.

Sterkere beinbygning

Barn bygger beinmasse helt frem til puberteten, derfor er det viktig å være i allsidig aktivitet i barneårene. Naturen innbyr til allsidig aktivitet.

Færre konflikter

Det og aktivt bruke uterommet fører til lavere konfliktnivå blant barna. Her er det leker nok til alle og barna har et større område og utforske og utfolde seg på.

Blir mer kreative

For å ta i bruk naturen som et lekeapparat, må barna ta i bruk sin fantasi og forestillingsevne. At en pinne kan representere en telefon, en sleiv eller et sverd krever god lekekompetanse og kreativitet. Når man er ute i naturen må man ta i bruk disse egenskapene. Dette ligger naturlig for barn, men det handler om å legge til rette for å bruke disse egenskapene. Og i så måte er skogen den perfekte arena.

Evner bedre å håndtere risiko

For å ha evne til å vurdere risiko må man ha erfart dette egenhendig. Det å ta det store steget fra det lille klatretreet til det store klatretreet, er som regel en risikovurderingsprosess i seg selv. Når barnet mestrer ønsker man nye utfordringer og når barnet føler seg trygg tar de på eget initiativ det neste steget. Her er naturen i særklasse når det kommer til tilpasset opplæring!

Sosial kompetanse

I skogen har vi som regel ingen tilrettelagte miljøer, dette innbyr til uorganisert lek. Dette er med å knytte bånd og gode vennskap mellom barna.

NATURSTUBBEN

HVORFOR SKAL BARNA VÆRE UTE I NATUREN?

Inaktivitet kan føre til helseplager

Som det ble nevnt under overskriften, beveger samfunnet seg mer mot et «stillesittende» samfunn. Vi ønsker å være gode rollemodeller å tilby barna et variert fysisk tilbud fra tidlig alder.

Opplevelser

Det å gi barna førstehånderfaringer i naturen gjennom alle årstidene, er en gratis lærebok i seg selv. Vi ønsker at barna skal oppleve glede, fellesskap og læring gjennom naturopplevelser. Fra det første steget ut av døra midt i august til det siste steget ut av døra midt i august 5 år senere, skal barnet ha med seg positive erfaringer med naturen som lærings og mestringsarena.

«DE MÅ GRIPE FOR Å BEGRIPE» (PIAGET)

NATURSTUBBEN

PROSESSMÅL FOR FAGOMRÅDENE

For at vi skal kunne måle en måloppnåelse må vi sette oss noen mål for arbeidet. Dette velger vi å gjøre gjennom prosessmål. Det betyr i praksis at det er veien til målet som er i fokus. Hva vi opplever underveis kan være viktigere enn selve turmålet. Disse målene blir nærmere beskrevet i avdelingenes periodeplaner.

Natur, miljø og teknikk

- Barna skal få gjøre erfaringer via alle sine sanser
- Barna skal få oppleve naturen og få anledning til å undre seg over naturens mangfoldighet.
- Barna skal få oppleve glede over å ferdes i naturen og få grunnleggende innsikt i natur, miljøvern og samspillet i naturen.
- Barna skal få erfaringer med og kunnskaper om dyr og vekster og deres gjensidige avhengighet og betydning for matproduksjonen.
- Barna skal få erfaringer med hvordan teknikk kan brukes i leken og i hverdagslivet.

Kropp, bevegelse og helse

- Vi skal gi barna opplevelser som bidrar til at de får en positiv selvoppfatning gjennom kroppslig mestring.
- Vi skal gi barna gode erfaringer med varierte og allsidige bevegelser og utfordringer.

- Barna skal få mulighet til å videreutvikle sin kroppsbeherskelse, grovmotorikk og finmotorikk, rytme og motoriske følsomhet. Barna skal få gode erfaringer med friluftsliv og uteliv til ulike årstider.
- Vi skal gi barna erfaringer som bidrar til at de utvikler glede ved å bruke naturen til utforskning og kroppslige utfordringer og får en forståelse av hvordan vi bruker og samtidig tar vare på miljøet.
- Vi skal bidra til å skape forståelse og respekt for egen og andres kropp og for at alle er forskjellige. Vi skal gi barna kunnskap om menneskekroppen og forståelse for betydningen av gode vaner og et sunt kosthold.

Nærmiljø og samfunn

- Barna skal bli kjent med og delta i samfunnet gjennom opplevelser og erfaringer i nærmiljøet.
- Barna skal lære at alle mennesker, uansett erfaringer og forutsetninger, inngår i og bidrar til barnehagens fellesskap.
- Barna skal utvikle tillit til egen deltakelse i og mulighet for påvirkning av fellesskapet. De skal utvikle forståelse for ulike tradisjoner og levesett.
- Barna skal bli kjent med historiske endringer i lokalmiljø og samfunn

NATURSTUBBEN I PRAKSIS

	1 åringen Bian	2 åringen Sjøsjernan	3 åringen Slangen
Hvilken kunnskap, holdninger og verdier skal vi formidle?	<ul style="list-style-type: none"> • Oppleve å være ute i all slags vær, erfare ulikt vær • Få erfaring med forskjellige naturmaterialer som for eksempel, sand, vann, snø og lignende • Benevne, sette ord på blomster, dyr og andre gjenstander vi forbinder med naturen • Bli glad i uteliv, skape gode verdier med å være ute. 	<ul style="list-style-type: none"> • Gjøre seg kjent med nærmiljøet rundt barnehagen • Flere motoriske utfordringer i ulendt terreng. For eksempel lyng, berg og stier. • Begynnende kunnskap om årstider, søppel i naturen og at alt levende skal man ta vare på. • Oppfordre i større grad til å sette ord på opplevelser i naturen. • Få begynnende kunnskap om ulik bekledding til forskjellig vær. 	<ul style="list-style-type: none"> • Utvide kunnskapen om nærmiljøet, lengre turer • Mer samtale og undring • Forståelse for ulike årstider • Lytte til dyrellyder • Kunnskap om snekring og bruk av redskap • Utvikle god forståelse for bruk av klær til ulikt vær • Ha begynnende kunnskap om navn på trær, blomster og andre naturgjenstander • Kunnskap om søppelsortering • Begynnende kunnskap om hvor vi kan ferdes fritt i naturen • Ha omsorg for naturen og dyrene
Hva skal barna mestre og hva skal de oppleve?	<ul style="list-style-type: none"> • Mestre å være ute i ulikt vær • Mestre diagonal gange og øye og hånd koordinasjon • Trapper, dissler, sklier, berg og hindringer på uteområdet • Sanseopplevelser i forbindelse med turer i nærmiljøet • Turmål: Barna første turmål er barnehagens uteområde, bli kjent med det først. • Avslutningstur til Vanddamman 	<ul style="list-style-type: none"> • Gå i ulendt terreng • Øke progresjon i utholdenhet, lengde på turer • Lære seg å ta seg frem i større grad • Rydde etter seg • Turmål: Eventyrskogen, kunstgressbanen, gymsal, Folkeparken, Sundbåten og lekeplasser i nærmiljøet. • Avslutningstur på Kvernberget 	<ul style="list-style-type: none"> • Kle på seg selv • Bære egen tursekk med drikke • Mestre å gå i kupert og ulendt terreng • Utvikle god utholdenhet og sette pris på å være ute • Turmål: Trollskogen, Kvalvikplassen, byturer, Ole Brumm plassen, Myraplassen ved Klubba, Folkeparken og fjæra • Avslutningstur til Drabovannet

NATURSTUBBEN I PRAKSIS

	4 åringen Marihønan	5 åringen Blekkulfan
Hvilken kunnskap, holdninger og verdier skal vi formidle?	<ul style="list-style-type: none"> • Kunnskap om forandringer i naturen gjennom årstidene • Allemannsretten, innmark og utmark. • Kunne skille ut ulike dyrelyder • Kunne navn på trær, blomster, livet i fjæra og andre begreper som hører naturen til • Ha god kunnskap om bekledning og kunne kle på seg selv • Legge til rette for at barna kan vurdere sikkerhet og risiko i leken • Ta vare på det vi har bygget opp på referansestedene • Vise respekt for utstyr 	<ul style="list-style-type: none"> • Lære seg årstidene og de forandringer som skjer • Kunne årstidstegn, hva kjennetegner årstidene • Få en utvidet forståelse av sammenhengene i naturen, for eksempel vannets kretsløp • Være forskende i møte med naturen, naturforskere • Være miljødetektiver • Ha god kunnskap om navn på dyr, livet i fjæra og faunaen i vårt nærmiljø • Fokus på miljøvern og bærekraftig utvikling • Vannets kretsløp • Fokus på trafikk og trafikkregler • Ha fokus på sikkerhet
Hva skal barna mestre og hva skal de oppleve?	<ul style="list-style-type: none"> • Bære tursekk med innhold og utstyr som behøves • Kunne kle på seg • Pakke sekken selv • Ha god utholdenhet for lengre turer • Kunne bruke redskaper som hammer, kniv og sag med tilsyn og veiledning • Vise god motorisk mestring, bli utfordret til å prøve • Fokus på gode relasjoner barna i mellom • Turmål: <p>Kvalvik fort, Marihøneplassen, Lille rensvikvann, Fjæra, Kvalvikaplassen,</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Være selvhjulpen i påklednings situasjoner • Kunne smøre matpakken selv • Kunne pakke sekk med skifteklær og passe på at det blir med tilbake • Ha god utholdenhet til lange turer • Være sertifiserte spikkere, spikkkurs. • Kunne håndtere verktøy og annet utstyr • Tørre å søke motoriske utfordringer på eget initiativ • Ha god evne til å vurdere risiko • Ha kunnskap om hvordan tenne bål og lage mat ute • Uteuke <p>Turmål: Drabovannet, Hoel området, Lauvhaugdammen, Storbuktfjæra, Rastarkalv, Blekkulfplassen, oppsøke kjente steder i sentrum, Myraplassen, Gjengstøa. Avslutningstur til Breilia</p>

NATURSTUBBEN I PRAKSIS

<p>For å oppnå dette må personalet</p>	<ul style="list-style-type: none">• Vise gode holdninger med å være ute• Oppfordre barna til å kjenne på forskjellige naturmaterialer• Legge til rette for at barna får mulighet til ulike erfaringer med ulike naturmaterialer• Ha realistiske forventninger til hva barna er i stand til å gjennomføre• Ta barnas initiativ på alvor• Gå foran som et godt eksempel, være glad i å gå på tur selv• Legge til rette for å bruke naturen som lekearena og delta på barnas premisser• Veilede foreldre om bekledning	<ul style="list-style-type: none">• Inspirere barna til aktivitet og bygge forventninger• Vise barna hvordan vi kan bruke naturen som lekeplass• Veilede barna til å prøve nye utfordringer• Være bevisste på hvordan vi snakker om uteliv og vær• Være nysgjerrig og vitebegjærlig på barnas premisser• Drive holdningsskapende arbeid• Lære seg å kjenne nærmiljøet godt• Være bevisste på våre egne holdninger for hvordan vi bruker naturen• Ha kunnskap om allemannsretten, innmark og utmark• Ha kunnskap om bruk av turutstyr og hvordan ferdes i naturen
--	--	---

BESKRIVELSE AV TURSTEDER I NÆRMILJØET

Trollskogen

Trollskogen er et flott turmål i skogen ovenfor Freihallen. Der har vi en bekk, flotte og flate berg, mange fine klatre trær, slengdisse, «revefelle» og postkasse hvor vi kan kommunisere med trollene via lapper. Vi kan ake der, leke på bergene, studere planter og dyr. Vi har sett spor etter tiurleik i nærheten og kan følge opp dette.

Hvordan kommer vi dit?

Vi går forbi Freihallen og følger gangveien opp til det nye feltet bak Freihallen. Vi tar av mot skogen til venstre like før vi kommer til den flotte lekeplassen oppi feltet. Stien vår ser ut til å stenges av nye hustomter, men da finner vi en annen vei. Ei lita skråning oppover, deretter ei slake med myrlendt terreng og så er vi der. 10 minutters gange fra barnehagen.

Blekkulf/Tyrihansplassen.

Her har Blekkulf basen sin inneværende barnehageår. Vi har hengt opp presenning som vi kan bruke som tak. Vi har to planker med tre stubber under som vi bruker som barneseter, og vi har en stubbe som bord og to stubber som voksenstoler.

Vi har felt noen trær med grunneiers tillatelse, og vi har laget ei lita barhytte. Barna har saget småtrær og greiner. Det er ei slengdisse der og masse fektepinner og klatremuligheter. Det er et jorde i bakkant av plassen vår, og der har vi trillet snøballer og laget snømenn og snøborg og vi har også hatt diverse leker. Det er flere maurtuer der og vi følger opp maurens virksomhet gjennom året. Stedet bærer preg av at det er hjortedyr i nærheten, og vi har sett hjort i fullt firsprang rett imot oss. En jeger har vi også snakket med. Vi har fulgt elva i begge retninger. På veien ned til plassen går vi forbi Sæther gård og vi har ofte avstikkere dit for å se på geitene, sauene, kaninene og hønsene og så er det jo en nydelig lekeplass der og er vi alltid velkommen! Vi har også avstikkere til Mjøkhaugen og Krokan.

Hvordan kommer vi dit?

Vi følger gangveien nedover mot Sæther gård. Vi krysser veien akkurat ved øvre avkjørsel til gården, følger en traktorvei ned til elva og går oppover langs elva til vi kommer til ei treklynge like nedenfor Sæterenga boligfelt. I et tre er det ei gammel hytte, der forlater vi elva og går mot høyre mot skogholtet vi kaller Blekkulfplassen.

NATURSTUBBEN

BESKRIVELSE AV TURSTEDER I NÆRMILJØET

Eventyrskogen

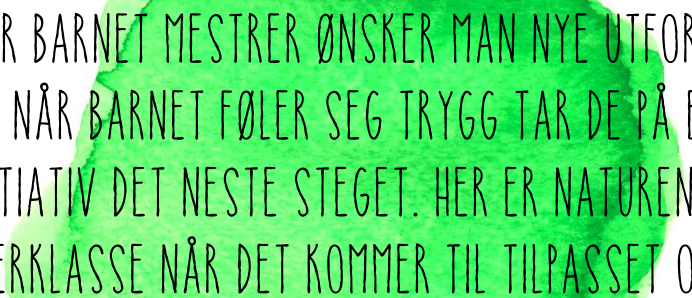
Om lag 50 meter fra porten ligger Eventyrskogen, det er et område barnehagen (spesielt de yngste barna) bruker mye som turområde. Det er kort vei å gå, selv for små føtter. Her er det ikke lenger vei å gå enn at alle barna klarer å gå selv. I skogen finner vi ulendt terreng, både flatmark og slakke hellinger. I tillegg finnes mange klatretrær, en bro over en bekk og et utall gjemmesteder. Man kan ved å gå gjennom denne skogen følge opptråkkede stier videre inn i skogen og opp til et vann (Lauvhaugsdammen). Dette er en mer motorisk utfordrende løype som passer bedre for de litt eldre barna.

Avslutning

Gjennom årstidene vil alle barn få utfordringer tilpasset modning og nivå. Mestring og motivasjon må ligge i bunn for å vår satsing på natur, helse og miljø. Gjennom å tilby ulike erfaringer, mange opplevelser og være engasjerte voksne vil motivasjonen og mestringen komme som et resultat av dette.

«Robuste barn vokser på trær»

Veslefrikk barnehage 2015

NÅR BARNET MESTRER ØNSKER MAN NYE UTFORDRINGER
OG NÅR BARNET FØLER SEG TRYGG TAR DE PÅ EGET
INITIATIV DET NESTE STEGET. HER ER NATUREN I
SÆRKLASSE NÅR DET KOMMER TIL TILPASSET OPPLÆRING!

NATURSTUBBEN